

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudkyň JUDr. Lady Závíškové a JUDr. Jitky Šimanové ve věci

žalobců: **a) Stavební podnik Ralsko, a.s.**, IČO 25424742
 sídlem Dubická 970, 470 02 Česká Lípa
 b) Ing. P. V., narozený xxx
 bytem xxx xxx xxx
 c) Ing. J. L., narozený xxx
 bytem xxx xxx xxx, xxx xxx xxx
 d) Ing. J. N., narozený xxx
 bytem xxx xxx, xxx xxx
 e) J. E., narozený xxx
 bytem xxx xxx xxx, xxx xxx xxx
 všichni zastoupení advokátem JUDr. Oldřichem Filipem
 sídlem Jiráskova 613, 470 01 Česká Lípa
 f) S. L., narozený xxx
 bytem xxx xxx xxx, xxx xxx
 zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Kovandou
 sídlem Vodičkova 28, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
 sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
 jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
 sídlem Rašínovo nábřeží 48, 128 00 Praha 2

o náhradu škody

o žalobách žalobců na obnovu řízení

k odvolání žalobců proti usnesením Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. 1. 2025, č. j. 18 C 32/2012-781, a ze dne 12.2.2025, č. j. 18 C 32/2012-784

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně ze dne 22. 1. 2025, č.j. 18 C 32/2012-781, se potvrzuje.
- II. Usnesení soudu prvního stupně ze dne 12. 2. 2025, č.j. 18 C 32/2012-784, se ve výroku I. ohledně žalobce a) mění tak, že se povoluje obnova řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 18 C 32/2012, jinak se v tomto výroku a ve výroku II. potvrzuje.
- III. Usnesení soudu prvního stupně ze dne 12. 2. 2025, č.j. 18 C 32/2012-784, se ve výroku III. mění tak, že každý ze žalobců b) až f) je povinen zaplatit žalované náklady řízení ve výši 240 Kč do tří dnů od právní moci usnesení.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení o žalobách na obnovu řízení ze dne 20. 6. 2024.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

- V. Každý ze žalobců b) až f) je povinen zaplatit žalované náklady odvolacího řízení v řízení o žalobách na obnovu řízení ze dne 3. 12. 2024 ve výši 180 Kč do tří dnů od právní moci usnesení.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně usnesením ze dne 22. 1. 2025, č. j. 18 C 32/2012-781 (dále též jen „první usnesení“) zamítl žalobu na obnovu řízení podanou žalobci a) až e) ze dne 20. 6. 2024 (výrok I.), zamítl žalobu na obnovu řízení podanou žalobcem f) ze dne 20. 6. 2024 (výrok II.) a každému ze žalobců uložil povinnost nahradit žalované na náhradě nákladů řízení částku 250 Kč do tří dnů od právní moci usnesení (výrok III.).
2. Usnesením ze dne 12. 2. 2025, č. j. 18 C 32/2012-784 (dále též jen „druhé usnesení“) soud prvního stupně zamítl žalobu na obnovu řízení podanou žalobci a) až e) ze dne 3. 12. 2024 (výrok I.), zamítl žalobu na obnovu řízení podanou žalobcem f) ze dne 3. 12. 2024 (výrok II.) a každému ze žalobců uložil povinnost nahradit žalované na náhradě nákladů řízení částku 200 Kč do tří dnů od právní moci usnesení (výrok III.).
3. Žalobou podanou dne 21. 2. 2012 se žalobci domáhali náhrady škody ve výši 367 000 000 Kč s úrokem z prodlení způsobené nezákonným rozhodnutím – usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, kterým byl prohlášen konkurz na majetek žalobce a), když tvrdili, že k prohlášení konkurzu nebyly splněny zákonné podmínky. Žalobci b) až f) požadovali zaplatit každý částku 73 400 000 Kč s úrokem z prodlení, přičemž své nároky na náhradu škody odvíjeli od skutečnosti, že jsou akcionáři žalobce a) a od hodnoty podílu každého z akcionářů na obchodním jmění žalobce a). Jejich žaloba byla zamítnuta rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 6. 12. 2023, č. j. 18 C 32/2012-574, ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu ze dne 18. 4. 2024, č. j. 53 Co 148/2024-603; dovolání podané žalobci pak bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2024, č. j. 30 Cdo 2220/2024-695. Vůči žalobcům b) až f) byla žaloba zamítnuta (i) proto, že jim nesvědčí aktivní věcná legitimace ve sporu, pokud jde o všechny žalobce [včetně žalobce a)] bylo nutno žalobu zamítnout s ohledem na to, že neexistuje odpovědnostní titul – nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.
4. Prvním usnesením posuzoval soud prvního stupně žaloby žalobců na obnovu řízení ze dne 20. 6. 2024, přičemž tyto žaloby byly odůvodněny tím, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2024, č. j. 29 Cdo 1845/2023-315, byla zrušena usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 5. 2023 a usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 11. 2022, jimiž byla zamítnuta žaloba pro zmatečnost směřující proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, č. j. 45 K 16/2001-224, jímž byl prohlášen konkurz na majetek žalobce a). Soud prvního stupně po citaci příslušných ustanovení občanského soudního řádu (o.s.ř.) a komentářové literatury a judikatury (srovnej body 7. až 11., 14. až 15.) a po zjištění, že žaloby byly podány včas, dovodil, že předmětné rozhodnutí Nejvyššího soudu, o které byly žaloby ze dne 20. 6. 2024 opřeny, neřešilo žádnou předběžnou otázkou, která by mohla být důvodem pro obnovu řízení dle § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř., protože toto rozhodnutí pouze otevřelo cestu „ke změně skutkového stavu“, na němž byla postavena tvrzení žalobců o nároku na náhradu škody uplatněná původní žalobou v této věci. Vydání uvedeného rozhodnutí by pak samo o sobě nemohlo přivodit ani vydání příznivějšího rozhodnutí ve věci, když ohledně žalobců b) až f) byla žaloba zamítnuta z důvodu nedostatku aktivní věcné legitimace, a pokud jde o žalobce a), o původní žalobě by na základě žalobou uplatněných tvrzení (za absence nezákonného rozhodnutí ve věci) nebylo možno rozhodnout jinak. O nákladech řízení rozhodl soud prvního stupně podle procesního úspěchu žalované a její náklady spočívající v paušální náhradě výdajů

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

nezastoupeného účastníka rozdělil mezi všechny žalobce (§ 142 odst. 1 a § 151 o.s.ř., vyhláška č. 254/2015 Sb.). Proti prvnímu usnesení podali (samostatnými podáními) odvolání žalobci a) až e) a samostatně žalobce f), přičemž obsah jejich odvolání je obsahově shodný. Mají za to, že usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2024 (zabývající se během lhůty pro podání žaloby pro zmatečnost) předurčilo, že následně Krajský soud v Ústí nad Labem v řízení o zmatečnosti usnesením ze dne 9. 8. 2024 rozhodl zcela v intencích rozhodnutí Nejvyššího soudu a zmatečnostní žalobou napadené usnesení zrušil. Domáhali se toho, aby bylo první usnesení soudu prvního stupně změněno a návrhu bylo vyhověno.

5. Ve druhém usnesení soud prvního stupně posuzoval žaloby žalobců na obnovu řízení ze dne 3. 12. 2024, které byly odůvodněny tím, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024, č. j. 24 Cm 21/2019-333, bylo (poté, co bylo předchozí usnesení tohoto soudu ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze zrušeno) zrušeno usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, jímž byl prohlášen konkurz na majetek žalobce a); důvodem tohoto rozhodnutí bylo to, že konkursní soudce JUDr. Jiří Berka byl uznán vinným ze spáchání trestného činu.
6. Soud prvního stupně (opět po citaci příslušných zákonných ustanovení, judikatury a komentářové literatury) nejprve posuzoval (s kladným výsledkem), zda byla žaloba podána včas, a dále se zabýval tím, zda žalobci označené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024 splňuje podmínku § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. k povolení obnovy řízení. Předmětné usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024 je rozhodnutím vydaným po vydání rozsudku Městského soudu v Praze, č. j. 53 Co 48/2024-603, a usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem je tak rozhodnutím pozdějším. Soud prvního stupně však dovodil, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024 nebyla řešena předběžná otázka tak, jak je definována judikaturou a odbornou literaturou, když tímto rozhodnutím došlo ke změně skutkového stavu, na němž byla postavena tvrzení žalobců o nároku na náhradu škody uplatněné původní žalobou ze dne 21. 2. 2012, kdy žalobci tvrdili absenci nezákonného rozhodnutí. Vydání předmětného rozhodnutí by pak samo o sobě nemohlo ani přivodit vydání příznivějšího rozhodnutí ve věci, kdy ohledně žalobců b) až f) byla žaloba zamítnuta z důvodu nedostatku aktivní legitimace ve věci. Pokud jde o žalobce a), o žalobě ze dne 21. 2. 2012 by na základě žalobou uplatněných tvrzení (jejichž součástí je absence nezákonného rozhodnutí ve věci) nebylo možné rozhodnout jinak, než jak již bylo rozhodnuto. Na tom nic nemění ani skutečnost, že původní řízení bylo přerušeno z důvodu vyčkání pravomocného skončení řízení o žalobě pro zmatečnost v době od 24. 7. 2019 do 23. 5. 2023 podle § 109 odst. 2 písm. b) o.s.ř. I tímto usnesením tedy soud prvního stupně žaloby na obnovu řízení zamítl, a o nákladech řízení rozhodl shodně (podle úspěchu ve věci), jako v prvním usnesení.
7. I proti druhému usnesení podali žalobci a) až e) a žalobce f) samostatná (avšak opět obsahově totožná) odvolání. Setrvávají na názoru, že rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024, které nabylo právní moci dne 25. 9. 2024, je rozhodnutím, které nemohlo být jejich zaviněním uplatněno v původním řízení o náhradu škody, neboť to bylo pravomocně skončeno zamítnutím žaloby. Nesouhlasí s tím, že rozhodnutím Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024 nebyla řešena předběžná otázka, nýbrž jím došlo pouze ke změně skutkového stavu, na němž byla tvrzení žalobců postavena. Předběžnou otázkou je taková otázka, kterou musí soud vyřešit v určitém řízení a která není totožná s předmětem řízení, aby soud mohl přikročit k dalšímu dokazování. V řízení o náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb. soud musí nepochybně zjistit, zda existuje odpovědnostní titul, v tomto případě zrušené pravomocné rozhodnutí soudu o prohlášení konkurzu, aby mohl řešit otázku náhrady škody. Otázka existence právního titulu je tedy otázkou předběžnou, kterou soud musí zkoumat. Poukázali i na to, že soud v řízení o náhradu škody rozhodl o přerušení řízení do doby

pravomocného skončení řízení o žalobě pro zmatečnost a čtyři roky čekali na výsledek této žaloby, která měla najisto postavit titul pro náhradu škody. Soud prvního stupně však svým rozhodnutím účastníkům sdělil, že zmatečností rozhodnutím se předběžná otázka neřešila a že navíc tímto rozhodnutím došlo ke změně skutkového stavu žaloby o náhradu škody. Odvolávali se na stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 67/82 a rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 322/98. Domáhali se toho, aby bylo druhé usnesení zrušeno, popřípadě změněno tak, že žalobám bude vyhověno.

8. Ke všem odvoláním (podaným proti oběma usnesením) se žalovaná písemně vyjádřila, přičemž tak učinila zvláštními podáními, která jsou však rovněž obsahově stejná. Jde-li o žaloby na obnovu řízení ze dne 20. 6. 2024, těmto žalobám nelze vyhovět, neboť v té době ještě nebylo vydáno usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024, jímž bylo zrušeno rozhodnutí o prohlášení konkurzu na majetek žalobce a). Pokud jde o žaloby na obnovu řízení ze dne 3. 12. 2024, tak řízení o náhradu škody je postaveno na základě původní žaloby na skutku, který v době vydání rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024 neexistoval (žalobci žalovali z jiných právních důvodů). Skutek jejich nároku byl postaven na neexistenci odpovědnostního titulu, přičemž existence nezákonného rozhodnutí ke dni právní moci usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024 nemůže být důvodem pro obnovu řízení v této věci, protože by došlo ke změně skutku stávající žaloby. Skutečnost, že se objevil nový odpovědnostní titul, nemůže být důvodem pro obnovu odškodňovacího řízení, neboť je povinností žalobce v tomto řízení odpovědnostní titul skutkově tvrdit a prokazovat od samého počátku. Nárok z tohoto skutku by potom žalobci museli uplatnit v rámci předběžného projednání nároku u příslušné organizační složky, což se nestalo. Domáhala se toho, aby byla obě usnesení jako správná potvrzena. Žalovaná poté odvolacímu soudu sdělila, že žalobce a) za účasti vedlejšího účastníka S. L. [zdejší žalobce f)] podal u Obvodního soudu pro Prahu 2 novou žalobu o zaplacení částky 367 000 000 Kč poté, co tento žalobce uplatnil svůj nárok u Ministerstva spravedlnosti dne 1. 10. 2024 ve znění jeho doplnění ze dne 1. 11. 2024. Samotná žaloba je datována dnem 3. 4. 2025 a u Obvodního soudu pro Prahu 2 je vedena pod sp. zn. 26 C 45/2025. Jako odpovědnostní titul označil žalobce v této žalobě usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, jímž byl prohlášen konkurz na majetek žalobce, které bylo posléze zrušeno usnesením téhož soudu ze dne 9. 8. 2024. Kopii této žaloby rovněž předložila.
9. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaných odvolání obě usnesení soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a odst. 1, 5 o.s.ř. a dospěl poté k závěru, že odvolání všech žalobců proti prvnímu usnesení důvodná nejsou, stejně jako odvolání žalobců b) až f) proti druhému usnesení, a naopak opodstatněné je odvolání žalobce a) proti druhému usnesení.
10. Podle § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. žalobou na obnovu řízení může účastník napadnout pravomocný rozsudek nebo pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a § 211a též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci.
11. Podle § 135 o.s.ř. soud je vázán rozhodnutím příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů, a kdo je spáchal, jakož i rozhodnutím o osobním stavu; soud však není vázán rozhodnutím v blokovém řízení (odst. 1). Jinak otázky, o nichž přísluší rozhodnout jinému orgánu, může soud posoudit sám. Bylo-li však o takové otázce vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, soud z něho vychází (odst. 2).

12. Výklad ustanovení § 228 o.s.ř. je ustálen v tom, že žaloba na obnovu řízení je právním institutem, pomocí kterého lze dosáhnout nápravy ve věci, v níž nebyl skutkový stav v původním řízení zjištěn úplně nebo správně; nápravy pochybení při právním posouzení věci nebo procesněprávních vad se tudíž žalobou na obnovu řízení domáhat nelze.
13. Bývalý Nejvyšší soud ČSR vyložil ve svém stanovisku sp. zn. Cpj 67/1982, uveřejněném pod číslem 2/1983 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, že důvodem pro povolení obnovy řízení ve smyslu § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. může být pozdější rozhodnutí příslušného orgánu řešící odchylně předběžnou otázku, šlo-li o případ, v němž byl soud při původním rozhodování vázán rozhodnutím jiného orgánu (§ 135 odst. 1 o.s.ř.), anebo o případ, v němž soud vycházel při svém rozhodování z rozhodnutí vydaného dříve příslušným orgánem (§ 135 odst. 2 o.s.ř.). Stejně tak může být důvodem obnovy řízení rozhodnutí příslušného orgánu o předběžné otázce, šlo-li o případ, v němž si soud sám v souladu s ustanovením § 135 odst. 2 o.s.ř. vyřešil předběžnou otázku, protože vycházel ze zjištění, že o této otázce nebylo dosud příslušným orgánem rozhodnuto, zjistí-li se potom, že tento příslušný orgán svým kdykoliv vydaným rozhodnutím vyřešil uvedenou otázku odchylně. Vysvětlil rovněž, že úprava přípustnosti obnovy řízení podle § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. je odůvodněna potřebou vyjádřit ty případy, kdy důvodem obnovy je vydání rozhodnutí jiného orgánu a nikoliv skutečnosti z něho vyplývající. Z těchto závěrů vychází též současná judikatura Nejvyššího soudu. Již v usnesení sp. zn. 20 Cdo 322/98, které bylo uveřejněno pod číslem 48/2000 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, Nejvyšší soud vyložil, že rozhodnutími, jež coby důvod obnovy předjímá ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř., zákon míní rozhodnutí o předběžných otázkách ve smyslu § 135 odst. 1 a 2 o.s.ř., tj. případy, kdy příslušný orgán rozhodl odlišně o předběžné otázce, jestliže byl soud rozhodnutím předchozím vázán či z dřívějšího rozhodnutí vycházel, anebo posoudil-li předběžnou otázku sám, a poté bylo zjištěno, že příslušný orgán kdykoliv vydaným rozhodnutím tuto otázku posoudil jinak. V usnesení sp. zn. 28 Cdo 1496/2010 pak Nejvyšší soud zdůraznil, že důvodem pro povolení obnovy řízení může být i pozdější rozhodnutí jiného orgánu, vypovídá-li toto rozhodnutí o skutečnostech a důkazech, které byly předmětem původního řízení, zejména řeší-li předběžnou otázku, jejíž zodpovězení bylo rozhodující pro výsledek původního řízení.
14. Odvolací soud se zcela ztotožňuje s důvody, které uvedl soud prvního stupně, pokud jde o žaloby všech žalobců na obnovu řízení ze dne 20. 6. 2024, a dále o žaloby na obnovu řízení žalobců b) až f) ze dne 3. 12. 2024. Jde-li o žaloby žalobců b) až f) jakožto akcionářů žalobce a), je zjevné, že povolením obnovy řízení by se na jejich právním postavení v řízení o náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb. ničeho nezměnilo, respektive vedení nového řízení by pro ně nemohlo mít příznivější výsledek. Stále totiž platí, že tito žalobci by nebyli ve sporu věcně aktivně legitimováni, a to z důvodů, které byly podrobně vyloženy již v rozsudku soudu prvního stupně ze dne 6. 12. 2023, č. j. 18 C 32/2012-574, ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu ze dne 18. 4. 2024, č. j. 53 Co 48/2024-603 (odvolací soud na tyto důvody pro stručnost odkazuje). Ve vztahu ke všem žalobcům [včetně žalobce a)] stejně tak nemohou být důvodné žaloby na obnovu řízení ze dne 20. 6. 2023, v nichž bylo jako důvod obnovy (později vydané rozhodnutí) označeno rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2024, č. j. 29 Cdo 1845/2023-315. Lze zcela souhlasit s výkladem soudu prvního stupně, že tímto rozhodnutím se toliko „otevřela cesta“ k vyhovění žalobě pro zmatečnost podané proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, jímž byl prohlášen konkurz na majetek žalobce a), avšak v době podání těchto žalob o zrušení posledně citovaného usnesení do té doby ještě rozhodnuto nebylo, přičemž nešlo s jistotou předvídat, že se tak skutečně stane.

15. Odvolací soud proto prvé usnesení soudu prvního stupně a druhé usnesení soudu prvního stupně ve vztahu k žalobcům b) až f) ve výrocích I. a II. (u prvního usnesení i ve výroku III.) potvrdil jako věcně správná.
16. Jiná situace však panuje podle odvolacího soudu u žaloby pro zmatečnost podané žalobcem a) dne 3. 12. 2024. Tato žaloba již vychází z toho, že řízení o žalobě pro zmatečnost bylo ukončeno (novým) usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 8. 2024, které nabylo právní moci. Stalo se tak poté, co byla nejdříve zmatečnostní žaloba pravomocně zamítnuta (z čehož vycházel v odškodňovacím řízení i soud prvního stupně a odvolací soud), avšak poté, co bylo původní usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem a usnesení Vrchního soudu v Praze zrušeno rozhodnutím Nejvyššího soudu, bylo naopak novým rozhodnutím Krajského soudu v Ústí nad Labem této zmatečnostní žalobě vyhověno. V tomto odškodňovacím řízení přitom všichni žalobci podali návrh na jeho přerušení podáním ze dne 28. 3. 2019, a to podle § 109 odst. 2 písm. c) o.s.ř., jemuž bylo usnesením soudu prvního stupně ze dne 18. 7. 2019 vyhověno (odškodňovací řízení tak bylo přerušeno do pravomocného skončení řízení o žalobě pro zmatečnost vedeného u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 24 Cm 21/2019). Již v těchto podáních žalobci poukazovali na to, že (oproti předchozímu stavu) došlo k podstatné změně okolností, jelikož soudce JUDr. Berka, který rozhodoval o prohlášení konkurzu na majetek žalobce a), byl pravomocně uznán vinným pro spáchání trestného činu účasti na zločinném spolčení a zneužívání pravomoci veřejného činitele a byl rovněž pravomocně odsouzen. V této souvislosti dále uváděli, že žalobce a) podal dne 12. 2. 2019 žalobu pro zmatečnost, kterou se domáhá zrušení usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, přičemž důvodem podání této žaloby je to, že k vydání usnesení došlo na základě trestného činu soudce a bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka, který byl tímto trestným činem poškozen [důvod zmatečnosti podle § 229 odst. 1 písm. g) o.s.ř.]. Předvídali zároveň, že pokud bude ve zmatečnostním řízení zrušeno usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, bude osvědčeno, že je dán nárok žalobce a) na náhradu škody proti státu (případně též ostatních žalobců). Po pravomocném skončení řízení o žalobě pro zmatečnost soud prvního stupně v řízení pokračoval za situace, kdy zmatečnostní žaloba byla zamítnuta, a žalobou o náhradu škody ve vztahu k žalobci a) zamítl právě proto, že na straně žalované nebyl odpovědnostní titul – nezákonné rozhodnutí; tato situace panovala i v době rozhodování odvolacího soudu, který rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Na základě podaného dovolání však došlo ke zrušení pravomocných rozhodnutí ve věci žaloby pro zmatečnost, a poté bylo (nově) Krajským soudem v Ústí nad Labem usnesením ze dne 9. 8. 2024 pravomocně rozhodnuto o tom, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, jímž byl prohlášen konkurz na majetek žalobce a), zrušeno. Jestliže tedy bylo zamítavé rozhodnutí v této věci postaveno na závěru, že tu není odpovědnostní titul – nezákonné rozhodnutí, přičemž tento závěr vycházel z (tehdy) pravomocného rozhodnutí o zamítnutí zmatečnostní žaloby, a poté (na základě úspěšně podaného dovolání) bylo ve zmatečnostním řízení rozhodnuto opačně, tedy že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem o prohlášení konkurzu na majetek žalobce a) bylo zrušeno, jde podle odvolacího soudu zjevně o (nové) rozhodnutí o předběžné otázce, ze které soudy v původním řízení o žalobě o náhradu škody také vycházely. Tato otázka však byla později vyřešena opačně a zároveň je zřejmé, že toto nové rozhodnutí je způsobilé přivodit ve vztahu k žalobci a) příznivější rozhodnutí v žalobě o náhradu škody, neboť je nájisto postaveno, že existuje odpovědnostní titul, kterým je usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2002, jímž byl prohlášen konkurz na majetek žalobce a). V této souvislosti tedy není rozhodující, že „obnovené“ řízení by se mělo vést na základě jiného skutkového stavu, než který tu byl v době podání žaloby, neboť rozhodující je, že byla odlišně vyřešena otázka existence (neexistence) odpovědnostního titulu, na které bylo zamítavé rozhodnutí v odškodňovacím řízení vůči žalobci a) postaveno. Podání žaloby již v roce 2012 žalobci a) rovněž nelze vytýkat, neboť trestní řízení vůči soudci JUDr. Berkovi a dalším osobám bylo pravomocně

skončeno až v roce 2018 a tento žalobce (respektive všichni žalobci) mohli mít důvodné obavy o zachování lhůt k uplatnění svých nároků.

17. Odvolací soud si byl při svém rozhodování vědom rovněž toho, že povolením obnovy řízení ve vztahu k žalobci a) vznikne překážka v postupu v řízení ve smyslu § 83 odst. 1 o.s.ř., když vedle „obnoveného“ řízení ve vztahu k žalobci a) je tu i řízení téhož žalobce o stejném nároku, které je nyní vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 45/2025. Tato skutečnost však povolení obnovy řízení ve vztahu k žalobci a) nijak nebrání. Pokud by žaloba na obnovu řízení ze dne 3. 12. 2024 i ve vztahu k žalobci a) byla z tohoto důvodu (tedy pro vytvoření překážky postupu v řízení) zamítnuta, šlo by sice o postup praktický (ekonomický), avšak zároveň procesně nekorektní. Proti zásadě hospodárnosti řízení totiž stojí ústavně garantované právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, jež by bylo porušeno, kdyby soud nepostupoval při ochraně práva stanoveným postupem, a též by došlo k porušení chráněného principu rovnosti účastníků řízení ve smyslu čl. 37 odst. 3 Listiny. V takovém porovnání tedy nemůže zájem na hospodárnosti řízení převážet; zásada hospodárnosti je sice významným principem občanského soudního řízení, nikoliv však principem vůdčím (k tomu srovnej též např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 2991/2019). Na soudu prvního stupně tedy dále bude, aby jedno ze souběžně probíhajících řízení mezi týmiž účastníky o stejném nároku pro překážku věci zahájené zastavil, přičemž odvolací soud se konkrétně nevyjadřuje k tomu, zda má být zastaveno „obnovené“ řízení, či řízení o nové žalobě (otázku, které z řízení bylo zahájeno dříve, tak ponechává na rozhodnutí soudu prvního stupně).
18. Odvolací soud z uvedených důvodů usnesení soudu prvního stupně ze dne 12. 2. 2025 ve vztahu k žalobci a) změnil podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. tak, že obnovu řízení ve vztahu k tomuto žalobci podle žaloby ze dne 3. 12. 2024 povolil.
19. Výrokem III. odvolací soud změnil druhé usnesení soudu prvního stupně o nákladech řízení tak, že tyto náklady uložil zaplatit žalobcům b) až f), kteří v tomto řízení nebyli úspěšní, avšak změnil se poměr, v jakém mají náklady řízení úspěšné žalované zaplatit. Soud prvního stupně uložil všem žalobcům zaplatit šestinu těchto nákladů, odvolací soud ukládá žalobcům b) až f) zaplatit pětinu těchto nákladů, tj. 240 Kč. Náklady tohoto řízení o obnovu řízení o žalobě ze dne 3. 12. 2024 ohledně žalobce a) pak mají být vypořádány v konečném rozhodnutí o žalobě (§ 235i o.s.ř.).
20. Jde-li o výrok IV. usnesení odvolacího soudu, ten nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu odvolacího řízení o žalobách na obnovu řízení ze dne 20. 6. 2024, neboť žalobci sice nebyli v odvolacím řízení (odvolání proti prvnímu usnesení) úspěšní, avšak náklady žalované promítl odvolací soud do rozhodnutí o nákladech odvolacího řízení proti druhému usnesení, protože obě odvolání projednal při jednom jednání a zároveň vyjádření žalované k odvoláním žalobců proti oběma usnesením byla obsahově shodná.
21. O nákladech odvolacího řízení ohledně druhého usnesení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř., protože žalobci b) až f) nebyli v tomto odvolacím řízení úspěšní. Žalované vznikly náklady spočívající v paušální náhradě výdajů 3× 300 Kč (příprava na jednání, účast u jednání a písemné vyjádření k odvolání). Celkové náklady ve výši 900 Kč rozdělené mezi 5 neúspěšných žalobců činí pro každého z nich 180 Kč.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

Přípustnost dovolání proti tomuto usnesení (§ 237 až § 238a o.s.ř.) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení usnesení odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 29. května 2025

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.